

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN 2026-607

4.6.2026

KLP Skadeforsikring AS

Motorvogn

Utforkjøring – plukket opp hanske som falt ned – fal. § 4-9 annet ledd.

Sikrede kjørte ut av veibanen da han skulle plukke opp en hanske fra gulvet på høyre side i bilen sin. Han kolliderte med et tre, og bilen fikk skader foran. Foretaket mente det var grovt uaktsomt av sikrede å lene seg ned for å plukke opp hansken og avkortet erstatningen etter hendelsen med 20 %. Sikrede hevdet derimot at terskelen for grov uaktsomhet ikke var oppfylt, og at det kun var tale om et sekund med uoppmerksomhet. Nemnda kom til at sikrede hadde utvist grov uaktsomhet, og at foretakets avkortning på 20 % måtte aksepteres.

Saksfremstilling

Saken gjelder krav om dekning for skade på bil og spørsmålet om foretaket kan avkorte pga. grov uaktsom fremkallelse av forsikringstilfellet.

Sikrede meldte fra til foretaket om utforkjøring 26.2.25 med skader foran på høyre og venstre side. Ulykken skjedde da sikrede under kjøringen lente seg ned for å plukke opp en hanske han mistet på gulvet på høyre side inne i bilen under kjøringen. Fartsgrensen, og farten på bilen, var ifølge politidokumentene omtrent 60 km/t.

Foretaket varslet 8.3.25 at det basert på hendelsesforløpet ville vurdere om forsikringstilfellet var fremkalt ved grov uaktsomhet og hvorvidt erstatningen på dette grunnlag skulle avkortes i henhold til fal. § 4-9. Foretaket skrev at det ville komme tilbake til sikrede når det hadde tatt endelig standpunkt til dette.

Foretaket varslet videre 25.4.25 at det mente det var grunnlag for avkortning med 20 % for grov uaktsomhet og fremsatte et erstatningstilbud basert på dette. Etter taksering ble reparasjon ansett som ikke økonomisk lønnsomt. Erstatningstilbudet lød som følger:

Markedsverdi: kr 280.000,-

Fratrekk for egenandel: kr 5 000,-

Avkortning (20 % av kr 265.000): kr 53.000

Beløp til utbetaling: kr 222.000,-

Sikrede klaget på avkortningen og ba om en ny vurdering. Foretaket besvarte klagen 4.6.25 og opprettholdt sin vurdering.

Saken ble deretter brakt inn for Finansklagenemnda 18.8.25.

Sikrede bestrider at det er grunnlag for avkortning og anfører at det kun tok et sekund å plukke hansken opp fra gulvet. Det var kaldt i bilen, og han hadde ikke mulighet til å stoppe bilen for å plukke opp hansken. Det var ikke en særlig risiko på stedet, da området bak treet sikrede kolliderte med var et jordbruksområde, det var ikke trafikk eller andre trafikanter der på ulykkestidspunktet, siktforholdene var gode, og det var betydelig avstand til gang- og sykkelvei.

Fordi veibanen skrånet mot høyre og bidro til at bilen beveget seg ut av kjørefeltet, og avstanden til treet var kort, var det begrenset mulighet for å korrigere kjøretøyet før utforkjøringen. Terskelen for grov uaktsomhet er dermed ikke nådd.

Foretaket anfører at det er grunnlag for avkortning på 20 % for grov uaktsomhet. Det var stort skadepotensiale på stedet, med flere innkjørsler fra private boliger og en sykkel-/gangsti på motsatt side for kjøreretningen. Hendelsen kunne enkelt vært unngått ved å la hansken ligge til bilen kunne stoppes på egnet sted.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om foretaket kan avkorte med 20 % for grov uaktsom fremkallelse av forsikringstilfellet, jf. forsikringsavtaleloven (fal.) § 4-9.

Ifølge fal. § 4-9 annet ledd kan foretaket avkorte erstatningen hvis sikrede har fremkalt forsikringstilfellet ved grov uaktsomhet.

Det følger av Rt. 1989 s. 1389, jf. også Rt-1995-486 på side 494, Rt-2004-499 avsnitt 32 og HR-2017-1977-A avsnitt 44-45 at en handling er grov uaktsom når det foreligger «markert avvik fra vanlig forsvarlig handlemåte. Det må dreie seg om en opptreden som er sterkt klanderverdig, hvor vedkommende altså er vesentlig mer å klandre enn hvor det er tale om alminnelig uaktsomhet».

Momentene i aktsomhetsvurderingen er de samme som ved vanlig uaktsomhet, men det kreves større grad av klanderverdighet, jf. Rt-2004-1942 avsnitt 33 til 38 og HR-2017-1977-A avsnitt 45. Relevante momenter er risikoen for skade, om risikoen var synbar for sikrede og hvilke handlingsalternativer sikrede hadde.

Risikoen for trafikkskader tilsier en streng aktsomhetsnorm for bilkjøring, jf. blant annet FinKN 2017-699, 2016-403 og 2016-311. Et øyeblikk med uoppmerksomhet som inntreffer i trafikken hver eneste dag, vil imidlertid i utgangspunktet ikke kvalifisere som et markert avvik fra forsvarlig handlemåte, jf. FinKN 2020-848 og 2017-699.

Det er foretaket som må sannsynliggjøre at vilkårene for avkortning er oppfylt. Det er i utgangspunktet tilstrekkelig med alminnelig sannsynlighetsovervekt, jf. HR-2016-2579-A og FinKN 2017-691.

Sikrede kjørte av veien på en oversiktlig og åpen veistrekning og inn i et tre. Farten var 60 km/t i henhold til fartsgrensen. Ut fra sikredes forklaring til politiet og korrespondansen med foretaket legger nemnda til grunn at utforkjøringen skyldtes at sikrede var uoppmerksom fordi han lente seg ned og plukket opp en hanske fra gulvet på høyre side i bilen.

Sikrede anfører at det kun dreide seg om et sekunds uoppmerksomhet. Nemnda forstår et øyeblikks uoppmerksomhet slik at det dreier seg om å flytte oppmerksomheten bort fra kjøringen til noe annet i et øyeblikk. I dette tilfellet lente sikrede seg ned mot gulvet i bilen for å plukke opp en hanske. Dette er en aktiv handling som fører til at han mister overblikket over hvor han kjører og dreier seg ikke om «et sekunds uoppmerksomhet». Sikredes manglende oppmerksomhet varte også såpass lenge at sikrede kjørte ut av veien og inn i et tre med omfattende materielle skader på bilen som følge. Utforkjøringen kunne enkelt vært unngått ved å vente med å plukke opp hansken til bilen sto stille eller i det minste bremse vesentlig ned da han plukket opp hansken.

Risikoen ved sikredes handling var også markert på grunn av nærheten til en gang-/sykkelvei som gikk parallelt med veibanen, samt nærheten til bolighus og innkjørsler til disse, om sikrede ikke hadde kjørt inn i treet. I en slik situasjon burde sikrede åpenbart ventet med å fokusere på

hansken som hadde falt ned til han kunne stoppe. Nemnda mener sikrede utviste grov uaktsomhet.

Avkortning kan da finne sted under hensyn til skyldgrad, hendelsesforløpet og forholdene for øvrig. Foretaket har satt avkortningen til 20 %. Ut fra risikoen for personskader og det forhold at handlingen var helt unødvendig mener nemnda dette må aksepteres.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Foretaket gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Trine Vøien (bransjerepresentant) og Hege Sundby (forbrukerrepresentant).